

Byla C-349/20**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį santrauka****Gavimo data:**

2020 m. liepos 29 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (Jungtinė Karalystė)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. liepos 29 d.

Apeliantai:

NB

AB

Atsakovas apeliaciniame procese:

Secretary of State for the Home Department

Įstojusi į bylą šalis:

Jungtinių Tautų vyriausiasis pabėgėlių reikalų komisaras (UNHCR)

Pagrindinės bylos dalykas

Byla susijusi su apeliaciniu skundu, kurį pareiškė motina (NB) ir jos sunkią negalią turintis sūnus (AB) dėl 2019 m. rugsėjo 3 d. *Secretary of State for the Home Department* (toliau – *Secretary of State*) sprendimo, kuriuo jiems pagal atitinkamas Jungtinės Karalystės imigracijos taisykles atsisakoma suteikti prieglobstį ar humanitarinę apsaugą Jungtinėje Karalystėje. NB ir AB yra pilietybės neturintys pabėgėliai iš Palestinos, kurie anksčiau gyveno Al Bass pabėgėlių stovykloje Pietų Libane. Šią pabėgėlių stovyklą valdo Jungtinių Tautų pagalbos ir darbų agentūra Palestinos pabėgėliams Artimuosiuose Rytuose (*United Nations Relief and Works Agency for Palestinian Refugees in the Near East*) (toliau – UNRWA), teikianti paramą ir apsaugą pabėgėliams iš Palestinos

Gazos ruože, Vakarų Krante (įskaitant Rytų Jeruzalę), Libane, Jordanijoje ir Sirijoje. Šiuo metu NB yra Jungtinėje Karalystėje kartu su vyru KB ir penkiais vaikais (įskaitant AB), kurių amžius – nuo 14 metų iki 7 mėnesių. AB yra 13 metų. Visi šeimos nariai (išskyrus jauniausią vaiką H., kuris gimė Jungtinėje Karalystėje) yra UNRWA registruoti pabėgėliai iš Palestinos. Tėvai ir tada dar keturi jų vaikai 2015 m. rugsėjo mėn. išvyko iš Libano į JAV turėdami vizą. Vėliau, 2015 m. spalio 11 d. jie atvyko į Jungtinę Karalystę. Apie jų buvimą JAV ir atvykimą į Jungtinę Karalystę nepateikiama jokios informacijos, nors atrodo, kad šeima sumokėjo 10 000 JAV dolerių prekeiviams žmonėms, kad šie suorganizuotų jų kelionę į JAV, o paskui į Jungtinę Karalystę. Pagrindinė nurodoma kelionės į Jungtinę Karalystę priežastis yra tėvų noras užtikrinti, kad jų sunkią negalią turintis sūnus AB galėtų gauti adekvačią ir tinkamą medicininę priežiūrą ir lavinimą, atitinkantį plačius ir sudėtingus jo poreikius. NB vyras KB 2016 m. jau prašė prieglobsčio Jungtinėje Karalystėje sau, NB ir tada dar keturiems jų vaikams, kaip išlaikomiems asmenims. KB prašymas buvo atmestas, nes 2018 m. spalio 2 d. sprendime *First-tier Tribunal* (pirmosios instancijos teismas) nustatė, kad KB teiginiai, kuriais jis tuo metu grindė savo prieglobsčio prašymą ir pagal kuriuos, jeigu šeima būtų gražinta į Libaną, jiems keltų grėsmę Hezbollah, neatitinka tikrovės. Tame sprendime taip pat konstatuota, kad AB medicininė būklė neatitinka 2005 m. *House of Lords* (Lordų Rūmai, dabar – *UK Supreme Court* (Jungtinės Karalystės Aukščiausiasis Teismas) sprendime nustatytų kriterijų, taikomų nustatant, ar su prieglobsčio prašytojo sveikata susijusios problemos yra pakankamai rimtos, kad šis asmuo negalėtų būti išsiųstas iš Jungtinės Karalystės. Po šio *First-tier Tribunal* sprendimo NB ir AB atstovaujantys advokatai 2019 m. kovo mėn. patarė jiems patiems pateikti prieglobsčio prašymą. Prieš priimdamas 2019 m. rugsėjo 3 d. sprendimą dėl atsisakymo, *Secretary of State*, reaguodamas į papildomus NB ir AB atstovaujančių advokatų argumentus, nurodė, kad nors Libane neįgalūs palestiniečiai diskriminuojami, NB ir visų pirma AB aplinkybės nerodė persekiojimo, didelės žalos, netinkamo elgesio ar neproporcingo jų teisių ribojimo pagal Europos žmogaus teisių konvencijos 8 straipsnį.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Pagrindinis klausimas šioje byloje yra tas, ar NB ir AB (ir atitinkamai kiti šeimos nariai) turi teisinį pagrindą, kuriuo remdamiesi jie gali turėti teisę pasilikti Jungtinėje Karalystėje. Jų byla priklauso nuo 1951 m. Jungtinių Tautų Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso (toliau – Pabėgėlių konvencija) esminės nuostatos (1 straipsnio D skirsnio) ir 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvos 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių standartų (toliau – Priskyrimo direktyva) 12 straipsnio 1 dalies a punkto ir identiška suformuluoto 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti

asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (toliau – nauja redakcija išdėstyta Priskyrimo direktyva) 12 straipsnio 1 dalies a punkto tikslios reikšmės.

Pabėgėlių konvencijos 1 straipsnio D skirsnis suformuluotas taip:

„Ši Konvencija netaikoma asmenims, kurie šiuo metu naudojami kitų Jungtinių Tautų Organizacijos institucijų ar organizacijų, išskyrus Jungtinių Tautų Organizacijos pabėgėlių reikalų vyriausiąjį komisarą, gynyba ar parama.

Jei tokia gynyba ar parama dėl kokios nors priežasties buvo nutraukta galutinai nesureguliuavus tokių asmenų padėties pagal atitinkamas Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinės Asamblėjos priimtas rezoliucijas, šie asmenys *ipso facto* įgyja šioje Konvencijoje numatytas teises.“

Priskyrimo direktyvos ir nauja redakcija išdėstytos Priskyrimo direktyvos 12 straipsnio 1 dalies a punktas grindžiamas Pabėgėlių konvencijos 1 straipsnio D dalimi ir yra suformuluotas taip:

„Trečiosios šalies piliečiui arba asmeniui be pilietybės pabėgėlio statusas nesuteikiamas, jei:

a) jam taikomas Ženevos konvencijos 1 straipsnio D skirsnis, susijęs su apsauga ar parama, kurią teikia Jungtinių Tautų organai ar agentūros, išskyrus Jungtinių Tautų pabėgėlių reikalų vyriausiąjį komisarą. Kai dėl bet kokios priežasties tokios apsaugos ar paramos teikimas nutrūksta, o tokių asmenų padėtis nėra galutinai išspręsta pagal atitinkamas Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtas rezoliucijas, tie asmenys *ipso facto* turi teisę pasinaudoti šioje direktyvoje numatytais lengvatomis“.

Secretary of State nurodo, kad visiems šeimos nariams, išskyrus 7 mėnesių kūdikį H, vis vien teikiama UNRWA, JT organo ar agentūros, išskyrus UNCHR, kaip tai suprantama pagal Pabėgėlių konvencijos 1 straipsnio D skirsnį arba Kvalifikavimo direktyvos 12 straipsnio 1 dalies a punktą, apsauga ir parama ir kad šios apsaugos ir paramos teikimas nėra nutrūkęs, kaip tai suprantama pagal šias nuostatas. *First-tier Tribunal*, remdamasis labai didelės apimties specializuotais dokumentais, išanalizavo atitinkamą nacionalinę, EŽTT ir Sąjungos teismų praktiką (visų pirma 2012 m. gruodžio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimą *El Kott ir kt.* (C-364/11) ir išsamiai išnagrinėjo pabėgėlių iš Palestinos situaciją Libane, taip pat tokiems sunkią negalią turintiems asmenims kaip AB Al Bass pabėgėlių stovykloje prieinamą medicinos ir švietimo infrastruktūrą.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas taip pat bendrai apibūdina liūdną pabėgėlių iš Palestinos padėtį Libano stovyklose. Stovyklos yra perpildytos, o aplinka neretai smurtinė. Nebūdami šalies piliečiai, palestiniečiai neturi galimybės naudotis Libano sveikatos ir švietimo sistemomis ir susiduria su didelėmis kliūtimis ieškodami darbo. Dėl šios priežasties, taip pat dėl pastaraisiais metais prastėjančios ekonominės padėties Libane, palestiniečių bendruomenė toliau marginalizuojama socialinėje ir ekonominėje srityje.

Prejudiciniai klausimai

„Ar vertinant, ar UNRWA teikiama apsauga ir parama yra nutrūkusi, kaip tai suprantama pagal Priskyrimo direktyvos 12 straipsnio 1 dalies a punktą, UNRWA registruotam apatridui iš Palestinos, kiek tai susiję su neįgaliems asmenims teikiama pagalba:

1. Toks vertinimas turi būti tik istorinis, kai atsižvelgiama į aplinkybes, dėl kurių, kaip teigiama, prašytojas buvo priverstas palikti UNRWA veiklos teritoriją, ar vis dėlto jis gali būti ir į ateitį orientuotas *ex nunc* vertinimas, ar prašytojas šiuo metu gali naudotis šia apsauga ar parama?
2. Jeigu į 1 klausimą būtų atsakyta, kad toks vertinimas apima į ateitį orientuotą vertinimą, ar galima analogiškai remtis 11 straipsnyje numatyta paramos ar pagalbos nutrūkimo sąlyga, t. y. kad jeigu prašytojas istoriškai gali įrodyti reikalavimus atitinkančią priežastį, dėl kurios jis išvyko iš UNRWA veiklos teritorijos, valstybei narei tenka pareiga įrodyti, kad tokia priežastis jau nebėra pagrįsta?
3. Ar būtina nustatyti UNRWA ar valstybės, kurioje ji veikia, tyčinę žalą ar paramos nesuteikimą (veiksmus ar neveikimą), kad toks asmuo turėtų pagrįstas ir objektyvias priežastis išvykti, susijusias su UNRW[A] apsaugos ar paramos teikimu?
4. Ar reikia atsižvelgti į pagalbą, kurią tokiems asmenims teikia pilietinės visuomenės subjektai, pavyzdžiui, NVO?“

Nurodomos tarptautinės teisės nuostatos

1951 m. JT Ženevos konvencija dėl pabėgėlių statuso (toliau – Pabėgėlių konvencija), visų pirma jos 1 straipsnio D skirsnis

2017 m. gruodžio mėn. UNHCR tarptautinės apsaugos gairės Nr. 13 dėl Pabėgėlių konvencijos 1 straipsnio D skirsnio taikytinumo pabėgėliams iš Palestinos

Europos žmogaus teisių konvencija, visų pirma jos 3 ir 8 straipsniai

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos ir Sąjungos jurisprudencija

2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių standartų (toliau – Priskyrimo direktyva) (OL L 304, 2004, p. 12), visų pirma jos 12 straipsnis.

2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės

apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (toliau – nauja redakcija išdėstyta Priskyrimo direktyva) (OL L 337, 2011, p. 9).

2012 m. gruodžio 19 d. Sprendimas *El Kott ir kt.* (C-364/11, EU:C:2012:826), visų pirma 51, 52, 58, 61, 76 punktai ir rezoliucinė dalis.

2018 m. liepos 25 d. Sprendimas *Alheto* (C-585/16, EU:C:2018:584), visų pirma 134 punktas ir generalinio advokato P. Mengozzi išvada, visų pirma jos 39 ir 45 punktai.

2018 m. balandžio 24 d. Sprendimas *MP / Secretary of State for the Home Department* (C-353/16, EU:C:2018:276), visų pirma 57 punktas.

2010 m. kovo 2 d. Sprendimas *Abdulla ir kt.* (C-175/08, C-176/08, C-178/08 ir C-179/08, EU:C:2010:105), 66 ir 69 punktai.

2013 m. lapkričio 7 d. Sprendimas *X, Y ir Z* (C-1992/12–C-201/12, EU:C:2013:720), 63 ir 72 punktai.

2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimas *M'Bodj* (C-542/13, EU:C:2014:2452).

2010 m. birželio 17 d. Sprendimas *Bolbol* (C-31/09, EU:C:2010:351).

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

The Refugee or Person in Need of International Protection (Qualification) Regulations 2006 (2006 m. Taisyklės dėl pabėgėlių ar tarptautinės apsaugos reikalingų asmenų (priskyrimo). Jomis įgyvendinama Direktyva 2004/83 ir reglamentuojamas pabėgėlio statuso suteikimas Jungtinėje Karalystėje.

Taip pat pateikiama daug nuorodų į įvairius *Home Office* (Vidaus reikalų ministerija) dokumentus, visų pirma į *Country Policy and information Note on Lebanon* (Pranešimas dėl šalies politikos ir informacijos, susijusios su Libanu (2018 m. birželio mėn.), kuriame pateikiama išsami informacija apie šalį, skirta naudoti politikos formuotojams ir sprendimų priėmėjams nagrinėjant prašymus dėl konkrečių rūšių apsaugos ir žmogaus teisių.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 1 NB ir AB atstovaujantys advokatai iš esmės teigia, kad medicinos ir švietimo infrastruktūra Al Bass pabėgėlių stovykloje yra visiškai netinkama labai specializuotai priežiūrai, kuri yra reikalinga AB. Remiantis jo tėvų pateiktais įrodymais, AB du kartus per savaitę gaudavo fizinę terapiją; tuo pasirūpino viena iš stovykloje veikiančių labdaros organizacijų. Tvirtinama, kad be konkrečių chirurginių intervencijų, tai buvo visa medicininė pagalba, kurią AB gavo Libane. Tokiam asmeniui kaip AB gauti įprastas švietimo paslaugas buvo neįmanoma.

Secretary of State nesutinka su argumentu, kad medicininė ir švietimo infrastruktūra stovykloje yra visiškai netinkama. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nagrinėja abiejų šalių pateiktus įrodymus. Jis nurodo 2019 m. gruodžio mėn. nepriklausomo socialinio darbuotojo parengtą ataskaitą, kurioje pažymima didelė AB pažanga nuo to laiko, kai jis pradėjo lankyti specializuotą mokyklą Anglijoje, skirtą 11–19 m. mokiniams, dėl negalios turintiems didelių mokymosi sunkumų. Remiantis šia ataskaita, AB pažanga turėjo teigiamą poveikį visai šeimai. Kaip nurodoma ataskaitoje, šis teigiamas poveikis visiškai išnyktų, jeigu AB ir jo šeima būtų priversti grįžti į Libaną. NB ir AB vardu teigiama, kad didelis AB aplinkybių pagerėjimas leidžia manyti, kad Libane jis negavo tinkamos mokymosi pagalbos. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas teikia didelę reikšmę šiai ataskaitai.

- 2 *Secretary of State* atstovaujantis advokatas nurodo, kad Al Bass pabėgėlių stovykloje yra vadinamasis „Early Intervention Centre“ (Ankstyvos intervencijos centras), kuriam vadovauja Palestinos moterų humanitarinė organizacija ir kurią finansuoja labdaros organizacija *Medical Aid for Palestinians*. Remiantis 2020 m. vasario mėn. gauta informacija iš asmens, atstovaujančio *Early Intervention Centre*, šis centras daugiausia teikia paslaugas negalią turintiems palestiniečių vaikams iki 6 m. amžiaus, nors labiau ribotai bazinės paslaugos ir įvairios specialiosios priemonės yra prieinamos vyresniems sunkią negalią turintiems vaikams. *Secretary of State* atstovaujantis advokatas teigia, kad AB tėvai, prieš išvykdami iš Libano 2015 m. rugsėjo mėn. nemėgino susisiekti su *Early Intervention Centre* siekdami nustatyti, ar jis galėtų teikti tinkamą pagalbą AB, nors KB žinojo, kad toks centras yra, ir teigė, kad jis labai mažas ir visai netinka jo sūnui, nes padeda tik mažiems vaikams. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas daro išvadą, jog AB tėvai neįrodė, kad šeima dėl pagrįstų priežasčių negalėjo gauti pakankamo švietimo ir pagalbos iš nevyriausybinų organizacijų, pavyzdžiui, tos, kuri atsakinga už *Early Intervention Centre*.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 3 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nurodo, jog neginčijama, kad NB ir AB patenka į Pabėgėlių konvencijos 1 straipsnio D skirsnio taikymo sritį asmenų atžvilgiu, nes praeityje jie yra gavę UNRWA apsaugą ar paramą. Dėl šios priežasties, ir remiantis Sprendimo *El Kott ir kt.* (C-364/11) rezoliucine dalimi, pabėgėliams teikiama apsauga negali būti taikoma, jei jie negali įrodyti, kad UNRWA apsauga ar parama jiems nutrūko dėl priežasties ar priežasčių, kurių jie negalėjo kontroliuoti ir kurios nepriklausė nuo jų valios.
- 4 NB ir AB atstovaujantys advokatai nurodo, jog jie turi teisę į tai, kad jiems būtų taikoma 1 straipsnio D skirsnio antra pastraipa, nes jų išvykimas iš Libano buvo pateisinamas dėl objektyvių priežasčių, kurių jie negalėjo kontroliuoti ir kurios nepriklausė nuo jų valios, t. y. todėl, kad „UNRWA negali įvykdyti jai suteiktų įgaliojimų sąlygų sunkią negalią turinčių vaikų atžvilgiu“ ir todėl, kad AB patyrė (ir vis dar patiria) „didelę diskriminaciją“ dėl savo negalios. *Secretary of State*

atstovaujantis advokatas nurodo, kad jie pateikia nepagrįstą pagrindą, nes AB gavo pakankamą pagalbą dėl savo negalios, kai gyveno Libane, ir gautų pakankamą pagalbą grįžęs į Libaną.

- 5 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas pirmąją problemą, kuri kyla sprendžiant šį ginčą, vadina „laiko klausimu“. Neaišku, ar vertinant aplinkybes, dėl kurių atitinkamas asmuo konkrečiu metu buvo priverstas palikti UNRWA veiklos teritoriją, turi būti taikomas išimtinai istorinis (arba *ex tunc*) kriterijus ar vis dėlto turi būti taikomas toks kriterijus, kuris papildomai arba alternatyviai apima *ex nunc* vertinimą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas konstatuoja, kad atitinkamų teisės aktų formuluotės („jei tokia gynyba ar parama dėl kokios nors priežasties buvo nutraukta <...>“; Pabėgėlių konvencijos 1 straipsnio D skirsnio antra pastraipa ir Priskyrimo direktyvos arba nauja redakcija išdėstytos Priskyrimo direktyvos 12 straipsnio 1 dalies a punktas) leidžia manyti, kad turi būti taikomas išimtinai istorinis kriterijus, nors tam tikra jurisprudencija leidžia manyti, kad turi būti taikomas aiškinimas *ex nunc*. Be to, svarbiausios akademinės 1 straipsnio D skirsnio analizės rodo, jog nėra aišku, ar turi būti taikomas išimtinai istorinis kriterijus, ar ir *ex nunc* kriterijus, o gal abiejų kriterijų derinys. Jeigu būtų laikomasi nuomonės, kad pagal atitinkamą nuostatą būtina reikėtų taikyti ir *ex tunc*, ir *ex nunc* kriterijų, tada galima būtų teigti, kad pabėgėliai iš Palestinos būtų vertinami prasčiau nei pabėgėliai, kuriems taikomas Pabėgėlių konvencijos 1 straipsnio A skirsnio 2 punktas, nes pastarieji turi atitikti tik *ex nunc* kriterijų (žr. 2013 m. lapkričio 7 d. Sprendimą *X, Y ir Z*, C-199/12–C-201/12, EU:C:2013:720, 63–72 punktai). NB ir AB atstovaujantys advokatai teigia, kad jeigu jie gali įrodyti reikalavimus atitinkančią priežastį, dėl kurios jų klientai išvyko iš UNRWA veiklos teritorijos, tada valstybei teks pareiga įrodyti, kad apsauga ir parama dabar yra prieinama. Be to, atsižvelgiant į tikslą ir paskirtį taip pat galima teigti, kad jeigu apsaugos ar paramos nutrūkimo vertinimas būtų laikomas vien istoriniu klausimu, tai tada būtų laikoma, kad pabėgėliai iš Palestinos jau yra pabėgėliai. Taigi jiems pakaktų tiesiog įrodyti apsaugos ar paramos nutrūkimą dėl objektyvių priežasčių išvykimo metu, kartu nesant reikalo įrodyti kažko, kas susiję su jų esamomis aplinkybėmis po išvykimo. Aiškumo stoka šiais klausimais suteikia pagrindą prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui pateikti pirmus du klausimus.
- 6 Antrasis klausimas, kuris yra neaiškus prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui, susijęs su UNRWA teikiamos apsaugos ar paramos kokybe. Nepamiršdamas įvairių formų diskriminacijos, kurią Libano valdžios institucijos taiko pilietybės neturintiems palestiniečiams, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas vis dėlto pažymi, kad pagrindinį dėmesį jis turi sutelkti į pačios UNRWA veiksmus. Jis išreiškia nuomonę, jog tikrai nėra aišku, kad UNRWA vykdo sąmoningo pagalbos neteikimo neįgaliems asmenims politiką (veiksmiais arba neveikimu). NB ir AB atstovaujantys advokatai nurodo, kad tyčia šiuo klausimu neturi reikšmės, nes Priskyrimo direktyvos 12 straipsnio 1 dalies a punkte nurodomas apsaugos ar paramos nutrūkimas „dėl kokios nors priežasties“. *Secretary of State* advokatas su tuo nesutinka. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas laikosi pozicijos, kad nors tyčia gali būti

nesvarbi, veiksmingumo klausimas yra svarbus. Nurodydamas Sprendimo *El Kott* 65 punktą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas laikosi nuomonės, kad Teisingumo Teismas aiškiai laiko jį reikšmingu vertinant „apsaugos ar paramos“ veiksmingumą, t. y. ar UNRWA gali užtikrinti tokias gyvenimo sąlygas, kurios atitiktų jos misiją. Bent pagal vieną požiūrį UNRWA galima laikyti teikiančia veiksmingą apsaugą ar paramą šeimai, dedant pastangas įgyvendinti orių gyvenimo sąlygų garantijas, jeigu bet kokie trūkumai nebuvo tyčiniai. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas taip pat mano, jog svarbu išsiaiškinti, kaip UNRWA gali veikti plačiau nagrinėjamoje valstybėje (šiuo atveju – Libane).

- 7 Paskutinis klausimas, kurį prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas prašo Teisingumo Teismo išsiaiškinti, susijęs su pilietinės visuomenės subjektų (pavyzdžiui, nevyriausybinių organizacijų) vaidmeniu vertinant UNRWA teikiamos apsaugos ir paramos veiksmingumą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nurodo „daugybę Pietų Libane veikiančiose stovyklose dirbančių pilietinės visuomenės subjektų“, įskaitant labdaros organizaciją, finansuojančią *Early Intervention Centre* Al Bass stovykloje. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui neaišku, ar tokių pilietinės visuomenės subjektų vaidmuo yra reikšmingas vertinant UNRWA apsaugos ir paramos veiksmingumą. Iš čia kyla ketvirtasis klausimas.